

ÉLISÉE L'ARMÉNIEN : DISCOURS SUR LA TRANSFIGURATION (extraits)

« Regarde donc bien autour de toi. Avec qui chemines-tu ? Près de qui es-tu assis ? De qui es-tu compagnon de route, ou bien de qui le confident ? N'as-tu pas donné le beau témoignage (1 Tim. 6,12-13) et confessé *le Christ Fils de Dieu* ? (Matt. 16,16) Ô brave !...Tu confesses Dieu et tu veux le faire habiter sous la tente !...Non seulement le Christ te le refuse, mais même ton camarade Élie. Tu as vu son ascension, et la dignité de sa grandeur t'est apparue ; si tu l'as vraiment perçue, tu ne t'exprimes pas dignement. Avec quels matériaux vas-tu construire ces cabanes, dis-le moi ? Sans doute du bois et du chaume ! Ô toi, grand parmi les Douze, aie bonne mémoire !... Il possède un char de feu, des chevaux enflammés (2 Rois 2,11) ; le feu et le chaume n'habitent pas ensemble ! Et, même si l'on laisse cela de côté, lui-même est orné de la même majesté de feu ! Et s'il n'en était pas ainsi, comment resterait-on tranquille, tiendrait-on devant la flamme ? Un peu de blancheur t'est apparue aujourd'hui, et tu divagues encore en paroles !... L'endroit où Élie habite est plus resplendissant encore que ce qui t'est apparu, et tu invites un pareil homme à des tentes ?... N'as-tu donc aucun respect de sa gloire majestueuse ?....Tu voudrais amener de nouveau le Seigneur des mondes à l'indigence, et tu penses qu'il peut être contenu dans un lieu !.....Sache qu'il est le lieu de tous et qu'il supprime l'indigence de tous ; ce n'est pas d'un lieu que ce Glorieux t'est apparu, mais ton lieu est devenu majestueux grâce à lui !.... Tu as été saisi quelque peu de frayeur par le vêtement blanc, lorsque tu le voyais brutalement dans la gloire du Père ; tu pensais alors qu'aucun endroit des plus honorables demeures terrestres n'étaient dignes de lui. Mais sache que la voix venue d'en haut possède un lieu, une gloire et une beauté ineffables ; sois attentif à elle, et suis cette voix passionnément. A présent, les yeux de ton corps sont remplis de lumière, et tu es même entièrement lumineux, à tel point que tu peux à peine le comprendre toi-même. Mais le Seigneur du royaume n'a pas besoin des tentes. Il convenait qu'il t'enseigne dans la nuée, celui

qui, pour son peuple, a dressé dans le désert des tentes en multitude innombrable. La nuée était pour lui l'ombre adaptée et, toute la nuit, une lueur de feu précédait (Ex 13,21-22). S'il avait tellement pitié des méchants, combien plus n'aura-t-il pas pitié de vous, malheureux ! Abandonnez tout et cheminez sur ses traces ; écoutez ce qu'il vous dit et il accomplira toutes vos bonnes volontés (Jn 15,7 et 16). » (p.134)

La lumière de Dieu

« Il y a dans notre nature ceci de caractéristique : quand nous circulons dans une ville populeuse, nous cherchons à apprendre les institutions de la ville, nous fixons nos regards fréquemment sur la gloire terrestre, nos esprits s'abaissent jusqu'aux choses terrestres corruptibles et, si tu n'es pas attentif à toi-même avec grande précaution, tu ne pourras guère échapper aux distractions fallacieuses de ce monde. Aussi Moïse, après avoir tiré le peuple d'Égypte, fit cheminer les hébreux au désert pendant quarante ans ; alors seulement il peut être leur législateur. S'ils eussent, au contraire, habité dans des cités populeuses, ils n'auraient pu pratiquer les lois proposées. Celui qui fixe ses regards sur la terre ne peut en effet voir les cieux. » (p.138)

« Pierre et ses compagnons, qui avaient le spectacle de la gloire divine, furent ravis vers les hauteurs, loin des pesantes réalités corporelles ; ils parvinrent jusqu'au séjour spirituels des anges. Ils se tenaient bien au-dessus de la mort, qu'ils avaient dépassée ; .....

Ils gravirent la montagne comme peureux pour aboutir à se trouver au-dessus de la peur ;

Ils gravirent la montagne comme avec un fils d'homme, mais ils virent là le même en fils de Dieu ;

Ils gravirent la montagne en ignorants, mais ils apprirent là la science parfaite ;

Ils gravirent la montagne avec celui qu'ils savaient né d'une vierge, mais ils comprirent là que le même était né du Père avant les mondes ;

Ils gravirent la montagne avec celui qui avait été baptisé par Jean, mais ils virent là le même,

habitant dans les rayons de la lumière inaccessible de sa gloire ;

Ils gravirent la montagne avec celui qui se fatiguait à cheminer à pied, mais ils perçurent là le même qui trône *sur les chars des chérubins* (2 Rois 19,15) ;

Ils gravirent la montagne avec celui que les juifs menaçaient de mort, mais ils reconnurent le même comme *maître de la vie et de la mort* (Sag. 16,13) ;

Ils gravirent la montagne avec celui qu'ils suppliaient de ne pas se livrer à la mort (Matt. 16,12) mais ils comprirent que, s'il n'allait pas chez les morts, les fils d'Abraham ne pourraient aller chez ceux de Moïse (Jn. 11,52) ; » (p.139, 140)

La montagne du Thabor et la vie des moines qui y résident

« En écoutant l'évangile, vous avez tous appris à connaître l'endroit ; mais nous, en outre, nous sommes allés personnellement et l'avons vu de nos yeux, non pas uniquement seul et séparément, mais avec de nombreux compagnons ; plusieurs d'entre eux voulaient s'attarder sur la montagne, non selon l'attrait d'un désir charnel, mais par tendre amour du Christ. Car habite là une multitude de frères admirables, conduits plus souvent par l'esprit que par le corps. Si quelqu'un considère ce lieu selon une mentalité de recherches des jouissances corporelles, il lui apparaît déjà comme plus exquis que bien des visions de montagnes ; tout d'abord parce que son emplacement est situé dans une grande plaine de la terre de Galilée, sans autre montagne à proximité, il n'y en a de visible qu'au loin ; en outre elle est élevée et se présente circulaire. Elle est entourée de sources naturelles d'eaux

et de plantations d'arbres nombreuses et compactes, qui produisent des fruits grâce aux nuages générateurs de pluies ; des fruits savoureux y poussent, d'espèces variées, ainsi que beaucoup d'autres friandises exquises : des vignes fertiles en vin, dignes d'abreuver des rois, les flancs de la montagne abondent en oliviers et caroubiers, les vents des quatre directions soufflent sur elle, mais surtout, la plupart du temps, celui du Nord s'y déchaîne puissamment. L'ascension par le sentier qu'a pris le Seigneur est très directe, avec cependant de ci de là quelque sinuosité ; celui qui veut faire l'ascension pour prier gravira facilement. Lorsque quelqu'un monte jusqu'au sommet réel de la montagne, la plaine entière lui apparaît clairement dans toutes ses parties, de l'orient jusqu'au fleuve du Jourdain, de l'Occident jusqu'à la grande mer dans la contrée de Sidon, du Nord, jusqu'à la mer de Tibériade, du sud jusqu'à la vigne de l'israélite Naboth (2 Rois 21). toute l'ampleur du terrain présente, juxtaposés, village à village et ferme à ferme, avec maintes cités au milieu d'eux. La cime même de la montagne est creuse et concave ; elle porte également quelques rares arbres, mais la terre y est très fertile. » (p.147)

Péroraison « Et moi, le plus misérable de tous les hommes, qui, sur cette montagne, ai suivi pas à pas les traces du Seigneur et ai vu de mes yeux la communauté merveilleuse des frères, je vous en prie, lecteurs et auditeurs, offrez des prières à la fois pour vous et pour moi. Grâce à elles, nous, nous serons délivrés des jugements terribles de Dieu et nous deviendrons dignes du royaume des cieux dans le Christ Jésus notre Seigneur, à qui soit la gloire dans les siècles des siècles. » (p.150)

«Joie de la Transfiguration, d'après les Pères d'Orient – Spiritualité orientale n° 39 – Abbaye de Bellefontaine

**ԱՂՕԹՔ ՍՈՒՐԲ ԵՂԻՇԷ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ (ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ) ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ**

Կը կարդացուի Վարդավառի տօնին երեկոյեան ժամերգութեան աւարտին

Ուղղուած առ Որդին Աստուած:

Օրհնեալ ես, Տէր Աստուած ամենակալ,
Որդի եւ Բանդ Աստուած, Հօրը էակիցն ու
արարչակիցը, գոյակիցն ու
բնութենակիցը Ս. Հոգիիդ, եւ անբաժան՝
Էական բնութենէդ:

Անայլայլելի, անփոփոխելի,
անսահմանելի, անպարագրելի,
անհասանելի, անըմբռնելի, անսկիզբն,
անժամանակ, անմահ, անիմանալի,
անճառելի, անպատմելի, անբաւելի,
անթարգմանելի ծնունդ եւ ծոցածին Որդի,
Հօր սահմանաւորումը ու Բանը, եւ
փառակիցը Ս. Հոգւոյդ: Իմաստութիւն եւ
գօրութիւն, ճառագայթ եւ կերպարանք,
Էութեամբ եւ զուգահաւասար ու
գործակից Հօրը եւ Ս. Հոգւոյդ, երեք
կատարեալ անձերէն մին եւ Ս.
Երրորդութենէդ մէկ բնութիւնը կը
ճանչցուիս: Հրեղէններէն ու
հոգեղէններէն կենդանիներու եւ
մեռեալներու Աստուածն եւ Տէրը
ճանչցուեցար, աստուածներու
Աստուածը, տէրերու Տէրը, որ դու միայն
դու անմահ ու անմատոյց լոյսին մէջ կը
բնակիս:

Որ լոկ խօսքովդ ոչինչէն գոյացուցիր
բոլոր արարածները եւ Հօր Աստուծոյ
հաճութեամբ եւ Ս. Հոգիիդ
գործակցութեամբ արարչագործեցիր
երկինքն ու երկնայինները, երկիրը ու
անոր մէջ բովանդակուածները: Ստեղծիչ
լոյսի ու խաւարի, եւ բովանդակիչ
երեւելիներու եւ աներեւոյթներու:
Երկինքը գոյացուցիր անճառապէս, ամպի

նման լոյծ ու բոլորակ, որ առագաստի
պէս տարածուած է օդին մէջ, ու կը
հովանաւորէ երկրի վրայ ամէն
եղածները: Գոյացուցիր նաեւ ջուրը
երկինքին վերեւ որ կը կոչուի
հաստատութիւն եւ որուն վրայ կը
հանգչի անբաժանելի Ս. Երրորդութիւնը:
Ու հոն իրենց դասակարգութեան
համաձայն կան անթիւ բազմահոյլ
հրեշտակներ, որ երկինքը լեցուցած են,
գորս ստեղծեցիր որպէսզի փառաբանեն
ամենասուրբ Երրորդութիւնդ: Եւ
լուսաւորները՝ իբրեւ մասնիկ մը առաջին
լոյսէն գոյացնելով՝ երկինքի ոլորտին մէջ
ամփոփեցիր, որպէսզի շարունակ ցոյց
տան երկրին՝ զիրենք ստեղծողիդ
ինամբը, առաջ բերելով եղանակներու
շրջանները եւ ժամանակներու
փոփոխութիւնները՝ արեւի, լուսնի եւ
աստղերու միջոցաւ: Յօրինեցիր նաեւ
երկիրը իր հրաշալի
տեսակաւորութեամբ, լեցուցիր զայն
լեռներով, բլուրներով, դաշտերով,
ինքնաբոյս տունկերով ու զանազան
բարիքներով, որպէսզի հոն բնակին
զազաններն ու անասունները,
սողուններն ու թռչունները ու անխափան
վայելէն ինչ որ կը մատակարարէ երկիրը.
Եւ դու ես որ քաղցրութեամբդ կը
կերակրես ամէնքը:

Ունայն ու թափուր չթողուցիր նաեւ
ծովերը, որ քու հրամանովդ
հաստատուած են տեղ տեղ, զանոնք ալ
լեցուցիր տեսակ կենդանիներով,
որպէսզի Տէրն ու արարիչը երեւիս ամէն

բանի եւ դատաւորն ու դարմանիչը բոլոր եղանակներուն:

Ու այս ամենուն վրայ տէր ու թագաւոր դրիր մարդը, զոր հողէն ստեղծեցիր կենդանի, փառագարդ եւ լուսազգեաց գեղով՝ երեւելի եւ պայծառ տեսակով, ու շնորհեցիր անոր իշխանական պատկերը՝ իշխելու համար բոլոր միւս եկրածիններուն վրայ: Ու դրիր զայն փափկութեան դրախտին մէջ, որ քու հրամանովդ տնկուեցաւ տեսական ու անթառամելի՝ մարդուն վայելքին համար, որպէսզի անիկա միշտ անմահ տունկերուն մէջ, անմահութիւնը զգեցած, պայմանաւ որ պահէ միայն բարիի եւ չարի գիտութեան ծառէն չուտելու պատուէրը: Մարդուն տրուած այս պատիւը աւելի սարսափելի ու սխալի էր քան հրեշտակներունը: Ուստի բանսարկուն սատանայ նախանձեցաւ այս պատուոյն վրայ, ան՝ որ հրեշտակական աստիճան ունէր այն ատեն ու իր արժանիքէն աւելի գերազանց փառքի եւ պայծառութեան մէջ կը գտնուէր: Մտնելով այնուհետեւ իմաստուն գազանին (օձին) մէջ՝ անոր միջոցաւ կը խօսէր նախաստեղծ կոյսին հետ, որ անգիտակ էր անոր բնաւորութեան, որպէսզի Եւայի ձեռամբ, դիրութեամբ խաբէ իր զուգակիցը՝ Ադամը: Ու ճաշակել տալով անոնց արգիլուած պտուղէն՝ դիրաւ մերկացուց անոնցմէ աստուածահրաշ զարդարանքը, ստախօսութեամբ խաբելով զանոնք՝ թէ աստուածներ պիտի ըլլաք ու պիտի ճանչնաք բարին ու չարը: Աստուածութեան չհասան, բայց բարին ու չարը ճանչցան ողորմելիները: Ու մերկանալով իրենց փառքէն եւ զրկուելով անմահութենէն՝ խեղճ ու ողորմելի վիճակի մը ենթարկուեցան ու պատառոտուն տերեւով ծածկելով իրենց մերկութիւնը՝ ամենագէտ Արարիչիդ երեսէն պահուրտիլ կ'ուզէին

զաղարթախիտ տունկերու ներքեւ, ու պատճառանքներ յերիւրելով կը ջանային արդարացնել իրենց մեղքը: Այնուհետեւ արտաքսուեցան անմահական դրախտէն եւ տաժանելի եւ տարակուսելի կեանք մը սկսան վարել դուրսը, եւ հրաման ընդունեցան քու բարերարութենէդ տրտմութեամբ ծնիլ իրենց զաւակները եւ երեսի քրտինքով ուտել իրենց հացը եւ վերստին դառնալ հողին՝ ուրկէ ստեղծուած էին: Այս պատճառաւ թագաւորեց մահը մեր մարդկային բնութեան վրայ՝ ծառայելով մահացու մեղքերու եւ հետեւելով բանսարկուն չարագործ կամքին՝ տեսակ տեսակ կռապաշտութեան մէջ ընկեղմեց մարդիկը՝ մինչեւ այն աստիճան որ Արարիչդ սուրբ անունը քարերու, փայտերու եւ մեռելոց ոսկորներուն վրայ դրոշմեցին, վասնզի Նախախնամորդ ստրկացած մեկնեցաւ մեր բնութենէն եւ մարդոց որդիները գրաւուելով դժոխքէն՝ մահուան ստուերներու մէջը նստան:

Ապա խանդաղատեցար քու արարչական գթութիւնովդ՝ երբ մեղքի կապանքներով պարաւանդուած տեսար քու անարատ ձեռքիդ ստեղծուածը ու անտես չրիր զայն, այլ նախախնամական սիրով այցելեցիր անոր երեւելով դարերու եւ ժամանակներու մէջ:

Տուիր օրէնքներ, դրկեցիր մարգարէներ, որոնք կանուխէն աւետարանեցին մեր մարդկային բնութեան քու խոնարհիլդ: Եւ որովհետեւ յոյժ կարեւոր խոցուած էինք բանսարկուն, այդ պատճառաւ ոչ օրէնքներ եւ ոչ մարգարէութիւնները կրցան մեր մարդկային բնութիւնը փրկել մահուան զօրութենէն, ուստի մարդանալուդ եւ մեռնելուդ կարօտացանք:

Եւ դարձեալ՝ որովհետեւ յոյժ ողորմած ես եւ մարդասէր, երկայնամիտ եւ քաղցր՝

բնաւ ապականութեան մէջ չթողուցիր մեր բնութիւնը. Մեր մեղքերուն եւ անօրէնութեան համեմատ հատուցում չըրիր մեզի. Այլ խոնարհեցնելով երկինքը՝ Հօրը առաքմամբ եւ Ս. Հոգիիդ հաճութեամբ ամէնօրհնեալ Մարիամ կոյսի անարատ արգանդը իջար: Ու անխառնելի աստուածութիւնդ նոր խառնումով մեր բնութեան հետ միացուցիր, եւ անշօշափելի էութիւնդ մարմինի մէջ թանձրացնելով՝ Աստուծոյ Որդիդ եղար կոյսի որդի: Եւ դու որ անժամանակ ես՝ անըմբռնելի տնօրէնութեամբ ինն ամիս բովանդակուեցար Ս. Կոյսի արգանդին մէջ: Այնուհետեւ ծնար անճառապէս ամէնօրհնեալ Աստուածածինէն, ծնունդ սուրբ եւ զերծ որեւէ ախտէ, որ քու աստուածութեանդ միայն գիտելի է եւ մարդոց անհասանելի: Ու տղայական կերպարանքով ամենասուրբ կոյսին գիրկը բազմեցար ու անոր կուսական կաթովը սնար: Ծնար մանուկի նման եւ մինչեւ արբունքի հասնիլդ մարդոց հետ շրջեցար՝ անոնցմէ մէկուն նման: Երեսուն տարեկանիդ Յորդանան եկար, ո՛վ դու Գառն Աստուծոյ, որ աշխարհի մեղքը կը բառնաս, կատարեալ հասակով, ադամային մարմինով, որպէսզի լուսս ու մաքրես Ադամի փտած ու նեխած վերքերը: Մկրտուեցար Յորդանանի մէջ ամլորդի Յովհաննէսէն եւ քու գոյակից Հօրմէդ վկայուեցար որդի սիրելի եւ Աստուած կատարեալ: Եւ Ս. Հոգին, որ անմեկնելի է քենէ, ադանակերպ իջնելով վրադ, հոն ներկայ եղողներուն յայտնեց զքեզ կատարեալ Աստուած եկած կորսուած մարդկային ազգը փնտռելու: Վասնզի անոնց որ վերստին կը ծնին կենդանի ջուրէն, ուր որ քու աստուածախառն մարմինդ թաղուեցաւ մկրտութեամբ, միեւնոյն կատարեալ շնորհաց Հոգին կը դրկես աներեւոյթ տեսլեամբ՝ որպէսզի վերստին ծնելով՝

ըլլանք Աստուծոյ որդիներ եւ ժառանգակիցներ եւ մարմնակիցները քու աստուածութեանդ: Այնուհետեւ սկսար գործքով ու խօսքով աւանդել մեր փրկութեան աւետարանը ու սորվեցուցիր մեզ ընդդիմանալ չար դէիին հնարքներուն, որ մաքառեցաւ քեզ հետ՝ մկրտութենէն վերջը, որպէսզի ինք որ Ադամին հետ կռուեցաւ յառաջագոյն՝ պարտուի Աստուծմէդ ու անոնցմէ՝ որոնց վրայ քու սուրբ անունդ է կոչուած. վասնզի դուն որ անձիդ փորձով կրեցիր այս ամէնը՝ կարող ես օգնական ըլլալ մեզի, փորձութեան ենթականերուս:

Մարդկային կերպարանքով շրջեցար երկրի վրայ եւ ճշմարիտ մարմնազգեցութեամբ մարդկային կիրքերը ամբողջովին վրադ կրեցիր՝ բացի մեղքէ, ու յայտնեցիր քու աստուածահրաշ գօրութիւնդ ցաւագարներուն ու ախտածէտներուն եւ իշխանական վարդապետութիւնովդ շատերը քեզի աշակերտեցիր:

Ապա եկար յայտնելու քու աստուածային կերպարանքդ, եւ ինչ որ գոնէ ընդ աղօս տեսնել կը ցանկային հրեշտակները՝ այսօր մարմինիդ վրայ երեւցուցիր աշակերտներուդ Թաբոր լեռան բարձունքը: Հետդ առիւր աշակերտներէդ Պետրոսը՝ եկեղեցւոյ վեմը, որուն արքայութեան փականքները խոստացար, եւ երկու եղբայրները՝ Յակոբոսը եւ քու սիրելին Յովհաննէսը, որոնք մահուան բաժակը քեզ հետ ըմպել խոստացան. մեկուսացուցիր զանոնք մարդոց բազմութենէն՝ հետդ տանելով Թաբոր լեռը, որպէսզի անոնք, որոնց արքայութեանդ տեսութիւնը խոստացար, քու մարմինիդ վրայ տեսնեն Ադամի առաջին փառքին պայծառութիւնը, զոր մերկացուցած էր անկէ բանսարկուն, ու իրենց միտքերէն փարատին քու

մահուանդ մասին իրենց ունեցած կասկածն ու երկիւղը:

Կը վկայէին հոն Մովսէս ու Եղիա մարգարէները քեզ հետ երեւնալով քու փառքիդ մէջ ու կը խօսէին Երուսաղէմի մէջ կրելիք չարչարանքներուդ մասին, որովհետեւ դուն կենդանիներու եւ մեռելներու տէրն ըլլալով հանդերձ ամօթ չհամարեցար քեզ խաչի կամաւոր մահը:

Կարծեալ սիւները զարհուրեցան փայլակնացայտ ճառագայթներէդ եւ խոր թմրութիւն մը տիրեց իրենց վրայ ու գետին տապալեցան, վասնզի չտեսան քեզ այնպէս՝ ինչպէս էիր առաջ, այլ մինչ աղօթքի կեցած էիր՝ ահագնակերպ ու ճառագայթաձեւ նշոյլներ այնպէս պատեցին քու անձդ որ խափանեցին արեւին ճառագայթները ու աշակերտներդ, որոնց անձանօթ էին գլխաւոր մարգարէները, տեսան զանոնք՝ որ կը սպասաւորէին քու փառքիդ ու կը խօսէին քեզ հետ: Եւ մինչդեռ մտախոյ ու տարակոյտով կեցած էին անշշունչ՝ աստուածային թերաբաց փառքիդ առջեւ՝ յանկարծ լուսաւոր ամպը գալով՝ կը հովանաւորէր զանոնք. Ու կը լսուէր Հայրական ձայնը որ ինչպէս ի Յորդանան՝ հոս ալ կը վկայէր քու մասիդ. Դա է որդի իմ սիրելի: Ապա աշակերտները դողալով Հայրական ձայնէն՝ սաստիկ երկիւղ մը կրեցին, այն սաստիճան՝ որ չէին զգար իրենց կենդանի ըլլար եւ եթէ ամենակարող զօրութիւնդ չպահէր զանոնք, որպէսզի մոռացութեան չտրուի աստուածահրաշ այս տեսիլքը, աւելի մեռեալ կը լինէին քան կենդանի:

Մինչդեռ մարգարէները քեզ հետ հաշուելով՝ Երրորդութեանդ երեք անձերու խորհուրդը կը յայտնէր, Պետրոս՝ իր զարհուրանքին մէջ՝ տաղաւարաշինութեան մասին կը

խօսէին: Նմանապէս երբեակ թիւր աշակերտներուդ, որոնք քեզի հետ էին սուրբ լերան վրայ: Երրորդութեանդ օրինակը կը յայտնաբերէր, որպէսզի այս երեք կերպաւորեալ գաղափարներով հաստատուի Ս. Երրորդութեանդ անբաժանելի անձնաւորութիւնը:

Արդ՝ օրհնեալ է քու փառքդ, Տէր Աստուած մեր, այս սրբավայրիդ մէջ, դու որ օրէնքներն ու մարգարէութիւնները ամբողջացնելու համար եկար, ու ելար այդ լերան բարձունքը, ով աւետարանիչդ Միոնի: Վասնզի քուկդ են երկինքն ու բարձունքներդ. աշխարհը իր ամբողջութեամբ դուն արարչագործեցիր, ծոփս ու ցամաքը դուն ստեղծեցիր, Թաբոր եւ Հերմոն քու անունով պիտի ցնծան:

Այսօր իսկապէս կը ցնծայ Թաբոր՝ տեսնելով իր վրայ Երրորդութեանդ միութեան հրաշքը: Այսօր Մինայէն աւելի կը պանծայ Թաբոր լեռը. վասնզի հոն ամպ, մեզ, խաւար, մառախուղ, ծուխ եւ հուր կը պատէին ու անարժաններու ոտքերը կ'արգիլուէին ելլել այնտեղ: Իսկ սա զքեզ՝ մարմնացեալ Բանդ՝ ճառագայթարձակ կերպով կը յայտնէ աշակերտներուդ եւ Հօր Աստուծոյ աւետաւոր ձայնը բոլոր որդիացեալներուն կը հնչեցնէ լուսաւոր ամպին մէջէն, որ յառաջիկային արդարներուն համար է պատրաստուած: Պատրաստուծ է ան այնպէս իբրեւ ճանապարհ եւ վերելք այն ամէն մեղաւորներուն՝ որոնք քու լուսաւոր հրամաններուդ կը հետեւին: Վասնզի անոնք որ այսօր ջերմեռանդ սիրով ու հաւատով սուրբ լերանդ կը մօտենան, դիւրաւ երկրաւոր ցածութենէն երկնային բարձունքները կ'ուղեւորին:

Եւ արդ, բարերար եւ քաղցր Տէր, անոխակալ եւ բազումողորմ, հաշտ եւ

բաց աչքով նայել պատրաստ բնակութենէդ այս ժողովուրդիդ, որոնք քու ոտքերուդ հետքերուն հետեւեցան՝ հանդիպելու համար քեզ սուրբ լերանդ վրայ եւ երկրպագելու համար քեզ այնտեղ, ուր կեցան քու ոտքերդ:

Թողութիւն տուր կամայ եւ ակամայ. գիտութեամբ եւ անգիտութեամբ գործած ասոնց մեղքերուն: Շնորհէ՛ ասոնց սուրբ սիրտ եւ անզբաղ խորհուրդ եւ զգաստ միտք: Հանէ՛ քարեղէն սիրտը եւ տուր ասոնց մարմներէն սիրտ. տո՛ւր նաեւ քու սուրբ հոգիդ՝ հերացնելով ամէն չարիքներէն ու մօտեցնելով բարի գործերու, որպէսզի կարենան երթալ զօրութենէ ի զօրութիւն եւ ժամանել աստուածային այս տօներէն դէպի երկնային անվախճան տօնախմբութիւնը:

Տօղէ՛, Տէր, Սիոնի վրայ Հերմոնի ցօղը՝ տալով ասոնց յանցանաց թողութիւնը: Մենք թէեւ օրէ օր շատցուցինք մեր մեղքերը, բայց դու մեր մեղքերուն համեմատ մի դատեր եւ մեր՝ անօրէնութեան համեմատ մի՛ հատուցաներ մեզ:

Մենք կաւ ենք եւ դու մեր արարիչը, ու ամէնքս քու ձեռագործներդ: Մեղանչեցինք, անօրինեցանք, յանցանք գործեցինք ու խոտորեցուցինք մեր ոտքերը քու շաւիղներէդ. Խստացունցինք մեր սիրտերը՝ քեզմէ չվախնալու աստիճան: Դարձի՛ր, Տէր, քու մեծագոյն փառքիդ համար. գուցէ մենք չկարենանք ժառանգել քու սուրբ լեռդ: Չունինք մէկը մեզ ապաւեն, բացի քեզմէ, որ արդար եւ եւ անարատ եւ քաւիչը մեր մեղքերուն: Մի՛ իսպառ բարկանար եւ մի՛ ձեռքէ ձգեր այս քու բանաւոր հօտդ, որ քու սուրբ արիւնիդ գինն է եւ զոր սեպհական ժողովուրդ ըրիր քեզ:

Մենք մեր գործերով բարկացունցինք քու սուրբ անունդ, այդ պատճառաւ արագապէս մեր վրայ հասան տեսակ տեսակ հարուածներ՝ սով, սուր, գերութիւն, նեղութիւն, դիւական հարուածներ, հիւանդութիւններ ու պէս պէս ցաւեր եւ տաժանելի անխտիր, վիշտ երկինքէն, վիշտ երկրէն, մահտարածամ, խռովայոյզ ամպ եւ օդ, որոնք կամ կը փակուին բարկութեամբ եւ կամ կը բացուին սաստկութեամբ, եւ պէս պէս պատահարներ մարդոց, անասուններու եւ մեր արտերուն վրայ, եւ մենք ոտքի կոխան եղանք անոնց՝ որոնք չեն կարդար քու սուրբ անունդ:

Սակայն, ո՛վ դու անոխակալ եւ մարդասէր Տէր, թէպէտ մենք մեղանչեցինք, բայց քեզի ինկանք աւազանի արգանդէն եւ չունինք ուրիշ Աստուած բացի քեզմէ:

Դու եւ մեր հայրը, տեսուչը եւ հովիւը, մեզի դարձի՛ր, ով մեր Աստուածն ու Փրկիչը, եւ հեռացո՛ւր մեզմէ քու բարկութիւնդ: Չըլլայ որ մեր գործերուն համեմատ հատուցում ընես մեզի, վասնզի մենք շարունակ ապականեցինք մեր ճամբաները մեր չար գործերով: Եւ որովհետեւ դու միայն իշխանութիւն ունիս թողուլ մեղքերը, հեռացնել մեզմէ ախտերն ու հիւանդութիւնները, հարուածներն ու մեղքի հետեւանք եղող ցաւերը, այդ պատճառաւ քեզի կը դիմենք միշտ: Մեղանչեցինք երկինքի եւ քու առջեւ, Աստուած քաւէ՛ մեզ մեղաւորներս: Բա՛ց մեզի քու ողորմութեանդ դուռը՝ օրուանս նորհիւ, որպէսցի չհեռանանք ամօթալից, այլ մաքսաւորին նման արդարացած իջնենք (տաճարէն): Պարգեւէ՛ նաեւ մեզի բարի վարձք քու սուրբերուդ հետ, որոնք սկիզբէն հաճոյացան քեզի՝ Փրկիչդ եւ մեր Աստուծոյն, որպէսզի անոնց հետ միասին

արժանանանք փառաւորել ահաւոր ու քաղցր անունդ՝ Հօր եւ Ս. Հոգւոյդ հետ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս. Ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Առաւելապէս գոհութիւն կը մատուցանենք ու կ'երկրպագենք քեզի: Քրիստոս Աստուած մեր, անշեջ ճառագայթ, որ աստուածութեանդ լոյսը կը ծագես քու կամքդ կատարողներուն եւ անունդ փառաւորողներու սրտերուն մէջ: Որ անտեսնելով նաեւ մեր անարժանութիւնը՝ արժանացուցիր հասնիլ այս մեծահրաշ օրուան պայծառութեան՝ տօնակից ըլլալու տօնասէր ու աստուածասէր անձերու. մանաւանդ այն սուրբ հայրերուն, Թաբոր լեռան վրայ պահապաններն եւ սպասաւորներն են քու սրբավայրիդ, որպէսզի անոնց աղօթքներով ու բարեխօսութեամբ ողորմիս մեզի: Մենք հաւատացեալներս ալ անոնց նմանելով կը տօնենք, ոչ թէ հին մովսիսական տուչութեան վկայութեան խորանին համաձայն, զոր Բեսելիէլ շինեց եւ Մովսէս կանգնեց ու աւանդեց Իսրայէլացիներուն տաղաւարահարաց տօն կատարել, որպէսզի անջինջ Վասյ յիշատակը խորանին, որ անոնց հետ կը շրջէր անապատին մէջ եւ զոր քու ցոյց տուած օրինակէն առաւ Մովսէս եւ տուաւ Հին Ուխտի Եկեղեցիին իբրեւ (ստուերական) օրինակ:

Այլ մենք կը կատարենք պայծառակերպութեանդ տօնը, զոր ցոյց տուիր ընտրեալներուդ սուրբ լեռան վրայ, եւ կամաւոր խաչելութենէդ, կենդանի մեռելութենէդ, փրկագործ ու կենդանարար յարութենէդ եւ Ս. Հոգւոյդ առաքեալներուն վրայ իջնելէն յետոյ՝ աւելի սարսափելի ու սխրալի երեւցուցիր այսօրուան լուսափայլութիւնը: Եւ, լոյսի

աղբիւր, ողորմութեան՝ կեանքի եւ փրկութեան դուռ բացիր զայն մեզի, հինը նորին եւ ստուելը ճշմարտութեան փոխելով, եւ Ս. Հոգիիդ միջոցաւ սուրբ առաքեալներուդ յայտնելով: Փոխանակ տաղաւարական հին խորանին՝ քու եկեղեցիդ խորան շնորհեցիր՝ շինելով զայն առաքելական եւ մարգարէական վեմին վրայ, որուն անկիւնաքարը դու ինքդ եղար իբրեւ վեմ պատուական եւ անշարժելի: Եւ քաւութեան սեղանին տեղ, ուր անասուններու արիւնը կը մատուցուէր, սրբարար սեղանը հաստատեցիր, որուն վրայ Աստուծոյ անարատ գառնդ կը պատարագուիս ու աշխարհի մեղքերը կը բառնաս: Եւ փոխանակ ստուերակերպ քահանայութեան՝ քու ճշմարիտ քահանայութիւնդ շնորհեցիր մեզի: Նոր ժողովուրդիդ վերակացու եւ առաջնորդ ընտրեցիր երանելի Յակոբոսը՝ ըստ մարմնոյ եղբայրդ, որ այսօր ձեռնադրուեցաւ առաքեալներէն անոնցմէ՝ որոնք քու ամենասուրբ աջեղ ընդունած էին իրենց ձեռնադրութիւնը: Այսօր պատարագուեցար նոր դաստակերտի աստուածարեալ նորագիւտ սեղանին վրայ, ուր առաքեալները յայտնապէս կը տեսնէին Ս. Հոգիդ աղանակերպ իջած սուրբ սեղանին ու հոն պատարագեալիդ վրայ՝ որ անբաժան է քեզմէ: Այս աւետաբեր օրը ցոյց տուիր սկիզբը ուխտերուն եւ պատարագներուն. Վասնզի նոր էր սեղանը, նոր՝ պատարագը եւ նոր՝ պատարագ մատուցանողը եւ դուն էիր որ պատարագուեցար նորոգութիւն տուող այս օրուան մէջ:

Օրհնութեան աղը հաստատեցիր մեր մէջ, այսինքն՝ Ս. Հոգւոյդ ճշմարիտ շնորհը, զոր տուիր բժշկելու համար մեր նեխածութիւնը, ու ամէն շնորհներով՝ ինչպէս ի հնու՜նս՝ նոյնպէս ներկայիս՝

զարդարեցիր այս օրս. միեւնոյն կերպարանքով յարութենէդ վերջ երեւեցար առաքեալներուն Գալիլեայի մէջ. վասնզի անոնք որ ականատես չէին եղած այսօրուան հրաշքիդ՝ կասկածի մէջ ինկան, եւ միւս անգամ զալստեանդ օրը նոյն կերպարանքով պիտի երեւիս անոնց՝ որոնք քեզ սիրեցին, որպէսզի նոյն ողջոյնը եւ նոյն խաղաղութիւնը ընդունին քեզմէ:

Եւ արդ, ո՛վ մեր Տէրն ու Աստուածը, դուն որ բարիքներ կը պարգեւես եւ առատ ողորմութիւն կը շնորհես, տո՛ւր հիմակ ալ վերադիտող քահանաներուս՝ առանց նենգութեան յստակ նայուածքով, սուրբ սիրտով, հաստատուն հաւատքով ու աներկբայ յոյսով սպասաւորել քու սրբարար սեղանիդ եւ հաշտաբար ու մեղսաքաւիչ մարմնոյդ եւ արեանդ հաղորդուիլ ու արժանապէս հաղորդել զայն նորածնեալ քու ժողովուրդիդ, եւ սրբութեամբ ու արդարութեամբ հովուել քու հօտդ, զոր սուրբ արիւնովդ գնեցիր: Դալար վայրերու մէջ բնակեցնել զայն ու հանգստաւէտ ջուրերու մօտ սնուցանել:

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, մի՛ նայիր իմ անարժանութեանս, որ հիմա մեղապարտ անձովս ու ամօթալից երեսով կեցած եմ քու առջեւդ: Դուն՝ գիտես իմ յանցանքներս, դուն՝ որ կը քննես սիրտերն ու երիկամունքները եւ ես իմ մեղքերուս բազմութիւնը չեմ կրնար ծածկել քեզմէ:

Կ՛աղաչեմ քեզի, մարդասէր եւ քաղցր Տէր, ցոյց տուր մեզի քու մարդասիրութիւնդ եւ օրուանս շնորհիւ պարգեւէ՛ մեղաց թողութիւն, հոգեկան ու մարմնական զգաստութիւն եւ սրբութիւն ինձ եւ համայն ժողովրդեանս եւ բոլոր հաւատացեալներուն՝ կենդանիներուն եւ հանգուցեալներուն:

Կ՛աղաչեմ քեզի, Տէր բարերար, բարեխօսութեամբ անարատ ծնողիդ Ս. Աստուածածնին եւ Յովհաննու Կարապետին եւ Ս. Ստեփանոսի Նախավկային եւ սուրբ առաքեալներուն եւ երեք աշակերտներուդ, որոնք քեզ հետ էին սուրբ լերան վրայ, եւ զլիաւոր մարգարէներուն՝ Մովսէսին ու Եղիային եւ բոլոր սուրբ վկաներուդ, նաեւ Ս. Յակոբ առաքեալին՝ Երուսաղէմի առաջին հայրապետին՝ օրհնէ՛ քու այս ժողովուրդդ՝ սուրբ անունդ փառաբանողները եւ ի բարին կատարէ մեր խնդրուածները: Հաստատէ կաթողիկէ եկեղեցիդ հանդերձ իր ուխտով, անշարժ ու անվրէպ պահելով զայն հակառակորդներէն: Ու անոր քահանայապետական դիրքն ու վարդապետական շնորհը՝ իրր պայծառացեալ մանուկներով՝ սուրբ եկեղեցիդ հաստատուն վրայ հրաշանորոգ ու անաղարտ պահէ ամէն երեւելի եւ աներեւոյթ փորձութիւններէ: Եւ սուրբ ու պատուական խաչիդ զօրութեամբ, որուն վրայ արիւնահոս զամուեցար անմեկնելի բեւեռումով, պարսպեալ պահէ անոր հովանիին տակ բոլոր քեզ հաւատացողները ըստ կարգի եւ ըստ աստիճանի. եպիսկոպոսները, երեցները, սարկաւագները եւ համօրէն ուխտը սուրբ եկեղեցիդ եւ տո՛ւր ամէնուն բարեկարգ կեանքի փափաքը:

Թագաւորները, իշխանները եւ իրենց զօրքերը ամրացո՛ւր սուրբ խաչիդ զօրութիւնով, որպէսզի յաղթող ըլլան պատերազմերու մէջ եւ սուրբ ուխտիդ թշնամիները կարկեցո՛ւր եւ հնազանդեցուր անոնց ոտքերուն տակ: Միանձն ճգնաւորները պարսպեալ պահէ թշնամիին ամէն ծուղակներէն՝ մինչեւ վերջ անսասան եւ անարատ վարքով: Ամուսնացեալները սրբութեամբ եւ արդարութեամբ պահէ, Տէ՛ր, որպէսզի

հոգեւոր սիրով ապրին միմեանց հետ, ու անոնց զաւակները քու երկիւղիդ եւ սիրոյդ մէջ աճեցուր՝ զերծ պահելով զանոնք տղայական պատահարներէ:

Զգաստութեան հոգի շնորհէ ծերերուն՝ որ յիշեն միշտ իրենց վախճանն ու աշխարհէ (մօտալուտ) հրաժարումը:

Պահպանէ ամէնքը սուրբ խաչովդ եւ օրուանս շնորհիւ, հեռաւորներն ու մերձաւորները եւ զանոնք՝ որ ծովու եւ ցամաքի վրայ կը ճամբորդեն ու տեսակ տեսակ վտանգներու ցաւերու եւ նեղութեանց մէջ կը գտնուին:

Շնորհէ, Տէր, գերեալներուն՝ դարձ, բանտարկեալներուն ու կապեալներուն արձակում, մեղքերու՝ լուծում, դէւերու՝ հալածում եւ քրիստոնէից պատերազմներուն՝ յաղթութիւն:

կարկէ՛, Տէր, հերձուածողներու բերանը, մարէ՛ եւ լռեցուր օտար թշնամիներէ առաջացած խռովութիւնները: Դիտապաստ կործանէ սուրբ եկեղեցիիդ վրայ յարձակողներու:

Պահէ, ո՛վ Տէր, քու այս բանաւոր հօտդ զազաններէ, սողուններէ, թունաւոր ճճիներէ, գլորումէ ընկղմումէ, հրկիզութենէ, ջրահեղձութենէ, սառնամանիքներէ, աւազակներէ, խորշակէ, ուժգին հովերէ ու ամէն ժառանգար տարրերէ՝ քանզի բոլոր արարածները քու հրամանիդ կը հնազանդին:

Օրենէ՛ Տէր ներկայ տարիս եւ անոր պտուղները՝ անփորձ պահելով ամէն պատահարներէ, եւ քու աջդ մեր վրայ թող լինի տարւոյս սկիզբէն մինչեւ վախճանը:

Տոյց տո՛ւր, Տէր, օրուանս շնորհը մարդոց եւ անասուններու, կենդանիներու եւ անկենդաններու վրայ, ամպերու, օդին, բոյսերու եւ տունկերու վրայ ու անժառս պահէ զանոնք ամէն տեսակ աղէտներէ ու փորձանքներէ, որոնք քու հրամանովդ կու գան մեր վրայ:

Խնորհէ՛ որ սիրով ու արդարութեամբ եւ խաղաղութեամբ վարենք մեր կեանքը եւ ուղղափառ դաւանութեամբ փակենք մեր վախճանը:

Յիշէ՛ նաեւ ննջեցեալները, որոնք ուղիղ խոստովանութեամբ աւարտեցին իրենց կեանքը. Շնորհէ անոնց հանգիստ՝ արդարոց կայանին մէջ եւ ջնջէ՛ կամայ եւ սկամայ, գիտութեամբ եւ անգիտութեամբ գործած իրենց բոլոր յանցանքներուն մուրհակը:

Եւ քու հրաբորբոք զալստեանդ վերջին օրը արժանացո՛ւր ամէնքս լուսեղէն ամպերու վրայէն թռչիլ քու առջեւէդ, Տէ՛ր, եւ սուրբերուդ հետ Վերին Սիոնի մէջ հանդիպելով քեզ՝ եռահիստեակ սրբասացութիւնը երգել քեզ եւ Հօրդ եւ ամենասուրբ Հոգւոյդ՝ անհատնում օրհնութեամբ:

Քեզ՝ որ օրհնեալ, գովեալ, բարեբանեալ, եւ բարեհամբաւեալ եւ առաւելապէս փառաւորեալ եւ երկնաւորներէն եւ երկրաւորներէն՝ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. **Ամէն :**

